Täysistunto

Torstai 26.2.2026 klo 16.00—19.51

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 17 ja 20 luvun muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 61/2025 vp
Valiokunnan mietintö LaVM 1/2026 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö LaVM 1/2026 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Yleiskeskustelu alkaa. Puheenjohtaja Eerola, olkaa hyvä, esittelypuheenvuoro.

Keskustelu

18.54 **Juho Eerola ps** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tässä nimenomaisessa esityksessä rikoslakia ehdotetaan muutettavaksi sillä viisiin, että raakaa väkivaltaa esittävän kuvamateriaalin hallussapito säädetään rangaistavaksi. Lisäksi vielä lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapidolle säädetään törkeä tekomuoto, ja tämän törkeän tekomuodon säätäminen ankaroittaa vastaisuudessa lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapidon rangaistuksia.

Näiden lainmuutosten tavoitteena on vahvistaa lasta seksuaalisesti esittäviin kuviin ja väkivaltakuvauksiin liittyvää rikoslainsäädäntöä. Ehdotetuilla muutoksilla pyritään muun muassa vaikuttamaan lasta seksuaalisesti esittävien kuvien ja edelleen myöskin siis raakaa väkivaltaa esittävien kuvien kysynnän ja tarjonnan vähentymiseen ja siihen, ettei kukaan, ei yksikään, joutuisi seksuaaliväkivallan tai raa'an väkivallan kohteeksi, kun tämäntyyppistä kuvamateriaalia valmistetaan.

Lakivaliokunta pitää esityksen tavoitteita erittäin kannatettavina. Tässä mietinnössään lakivaliokunta puoltaa esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä eräin huomioin, ja nyt niitä huomioita:

Perustuslakivaliokunta on esityksestä meille antamassaan lausunnossa todennut, että suhteellisuusvaatimuksen osalta kysymyksiä herättää se, että väkivaltakuvauksen hallussapitoa koskevan saman tunnusmerkistön alla on kriminalisoitu sekä ihmisiä että myöskin eläimiä koskevan väkivaltakuvauksen hallussapito. No, lakivaliokunta kuitenkin pitää lasten häiriöttömän kehityksen kannalta olennaisena myöskin sitä, etteivät lapset joutuisi katselemaan eläimiinkään kohdistuvaa itsetarkoituksellista ja raakaa väkivaltaa. Lakivaliokunnan näkemyksen mukaan myös eläimiin kohdistuvaa raakaa väkivaltaa esittävän kuvamateriaalin hallussapidon kriminalisoinnilla voidaan siten katsoa olevan kytkentä lapsen terveyttä, koskemattomuutta ja häiriötöntä kehitystä koskeviin erilaisiin oikeushyviin. Lisäksi rikoslain nyt jo voimassa olevan 17 luvun 17 §:ssä tarkoitetun väkivaltakuvauksen levittämisrikoksen soveltamisalaan voi kuulua vastaavalla tavalla eläimeen kohdistuvaa

raakaa väkivaltaa esittävä kuvamateriaali. Näin ollen myös siis rikoslain sääntelyn johdonmukaisuussyyt perustelevat meille sitä, että väkivaltakuvauksen levittämis- ja hallussapitorikokset ovat soveltamisalaltaan mahdollisimman samanlaiset. Lakivaliokunnan käsityksen mukaan ehdotettu säännöksen kattama rangaistavan käyttäytymisen ala ei ole suhteellisuusvaatimuksen kannalta mitenkään ongelmallinen.

Hieman keskustelussa sitten herätti kummastusta se, tuleeko vastaisuudessa sitten tämmöiseen metsästykseen, kalastukseen ja kenties karjatalouteen ja tämmöiseen liittyvä kuvamateriaali myöskin kielletyksi, mutta tästä todettiin, että näin ei tule olemaan. Sen toiminnan, mikä yhteiskunnassa on laillista noin muutenkin, kuvaaminen on myös sitten laillista jatkossakin.

Arvoisa puhemies! Tämän väkivaltakuvauksen hallussapitoa koskeva uusi rangaistussäännös kattaa sekä ihmisiin että eläimiin kohdistuvaa raakaa väkivaltaa esittävät kuvat ja kuvatallenteet, ja siitä voidaan tuomita sakkoon. Lakivaliokunta katsoo ehdotetun sakkorangaistuksen olevan perusteltu huomioiden muun muassa ehdotetun säännöksen soveltamisalan. Lakivaliokunta kuitenkin katsoo, että lapsiin kohdistuvaa raakaa väkivaltaa esittävän materiaalin hallussapitoa voidaan pitää ehdotetun sääntelyn soveltamisalaan kuuluvista teoista kaikkein vahingollisimpana ja kaikkein vaarallisimpana.

Valiokunta näin ollen ehdottaakin tähän liittyen hyväksyttäväksi lausumaa, jonka mukaan eduskunta edellyttää, että hallitus arvioi rikoslain 17 luvun 17 a §:ssä tarkoitetun väkivaltakuvauksen hallussapitoa koskevan rangaistussäännöksen osalta, tuleeko lapsiin kohdistuvaa raakaa väkivaltaa esittävän materiaalin hallussapidon osalta säätää itsenäinen rangaistussäännös ja sen osalta säätää mahdolliseksi seuraamukseksi vankeusrangaistus.

Arvoisa puhemies! Väkivaltakuvauksen hallussapitoa koskevan rangaistussäännöksen osalta perustuslakivaliokunta on esityksestä meille antamassaan lausunnossa kiinnittänyt huomiota esityksen perusteluissa esiin nostettuihin esimerkkeihin tällaisen raa'an väkivallan sisällöstä ja kiinnittänyt sääntelyn täsmällisyyden ja ennustettavuuden osalta huomiota myös siihen, että tämän eläimiin kohdistuvan väkivaltakuvauksen osalta lienee jossain määrin epäselvempää, milloin väkivaltaa voidaan pitää säännöksessä tarkoitettuna raakana väkivaltana. Perustuslakivaliokunta on todennut, että lakivaliokunnan on valtiosääntöisistä syistä syytä täsmentää sääntelyä.

Lakivaliokunta on mietintönsä perusteluissa sitten käsitellyt tarkemmin ehdotetun säännöksen soveltamisalaan kuuluvia tilanteita mutta katsonut, ettei eläimiäkään koskevan kuvamateriaalin osalta väkivallan raakuutta koskevin osin sääntelyä ole käytännössä mahdollista tai perusteltua täsmentää, vaan ehdotettu säännös on myös tältä osin ihan asianmukainen. Lakivaliokunta korostaa, että eläimeen kohdistuvaa raakaa väkivaltaa esittävän materiaalin kohdalla olennaista on kuvamateriaalin kokonaisuus ja väkivallan esittämistapa, samoin kuin tämän raa'an väkivallan eli edellytyksen kohdalla noin muutenkin.

Ehkä tämä tästä mietinnöstä. — Kiitokset.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset esittelystä. — Sitten edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

19.01 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Kyseessä on esitys, jonka jokainen rivi henkii vakavuutta. Tässä salissa ei ole epäselvyyttä siitä, että lasten suojeleminen ja raakojen väkivaltasisältöjen torjunta on tärkeää turvallisuutemme kannalta. Torjunnan keinojen ajantasaisuudesta huolehtiminen kuuluu meille päättäjille. Tällä hallituksen esityksellä

tehdään kaksi keskeistä muutosta rikoslakiin. Ensinnäkin säädetään rangaistavaksi kaikkein raainta väkivaltaa esittävän kuvamateriaalin hallussapito. Toiseksi lisätään rikoslakiin törkeä tekomuoto lapsen seksuaalista hyväksikäyttöä kuvaavan materiaalin hallussapidolle.

Arvoisa puhemies! Tämä ei ole mikään muodollinen tai tekninen muutos. Kysymys on siitä, että lainsäädäntö vahvistaa kaikkein pienimpien eli lastemme turvallisuutta. Tiedämme jokainen, kuinka verkossa leviää yhä enemmän lapsiin kohdistuvaa materiaalia, jota käytetään seksuaalisiin tarkoituksiin. Samalla olemme nähneet, miten myös aikuisiin ja eläimiin kohdistuvaa raakaa väkivaltaa sisältävä kuvamateriaali leviää usein tarkoituksella, tarkoitushakuisesti ja jopa propagandan välineenä. Näillä kuvilla ja videoilla on todellisia uhreja, ja niillä on todellisia katsojia. Sosiaalisessa mediassa ei tarvita välttämättä montaakaan klikkausta, että lapsi päätyy näiden kuvien äärelle. Tällaisen materiaalin näkeminen voi aiheuttaa vakavaa ahdistusta, jopa traumatisoida. Siksi sääntelyn on oltava ajantasainen.

Arvoisa puhemies! Esitys osoittaa, että hallitus on päättänyt kehittää rikoslainsäädäntöä oikeaan suuntaan. Jatkossa tekojen moitittavuuden on heijastuttava myös rangaistuksiin. Lapsiin kohdistuvien rikosten kohdalla yhteiskunnan on oltava yksiselitteinen. Me suojelemme heitä aina, sillä heissä kasvaa yhteiskuntamme tulevaisuus. Tällä muutoksella suojelemme paitsi niitä, lapsia, jotka saattavat joutua materiaalin kohteeksi, myös niitä, jotka voivat sille altistua. Tämä on viesti paitsi tekijöille myös meille kaikille. Raa'an ja ala-arvoisen materiaalin katsominen, tallentaminen ja levittäminen ei ole sivuseikka, se on yksiselitteisesti rikos. Lakivaliokunnan antaman lausumaehdotuksen mukaisesti meidän on seurattava tämän lain osalta, tuleeko lapsiin kohdistuvaa raakaa väkivaltaa esittävän materiaalin hallussapidolle säätää itsenäinen seuraamus tai mahdollisuus asettaa vankeusrangaistus. Joka tapauksessa lastemme on saatava olla turvassa.

Arvoisa puhemies! Kiitän esityksen valmistelijoita ja lakivaliokuntaa perusteellisesta työstä. Tämä on laki, joka suojelee arvojamme ja pienimpiämme. Se ei jää kirjaimeksi paperille, vaan sillä voi olla konkreettinen merkitys lapsen elämässä. Tämä esitys on erinomainen teko lastemme turvallisuuden puolesta. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

19.07 **Jaana Strandman ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä esityksessä vahvistetaan yhteiskunnan keinoja suojella erityisesti lapsia vakavalta haitalta ja rikoksilta. Raakaa väkivaltaa sisältävän kuvamateriaalin hallussapidon säätäminen rangaistavaksi on perusteltu ja ajankohtainen muutos. Lähes viikoittain olemme saaneet lukea näitä tapauksia mediasta. Digitaalinen ympäristö on muuttunut nopeasti, ja samalla myös haitallisen materiaalin saatavuus on lisääntynyt. Lainsäädännön on pysyttävä tämän kehityksen mukana. Esityksessä on myös tärkeä parannus, kun lasta seksuaalisesti esittävän materiaalin hallussapidolle säädetään törkeä tekomuoto. Tämä mahdollistaa nykyistä ankarammat rangaistukset tilanteissa, joissa rikos kohdistuu erityisen nuoreen lapseen, sisältää väkivaltaa tai on muuten kokonaisuutena vakava. Kyse on lasten koskemattomuudesta, turvallisuudesta ja oikeudesta häiriöttömään kehitykseen.

Arvoisa rouva puhemies! Lakivaliokunnan esiin nostama huomio lapsiin kohdistuvaa raakaa väkivaltaa esittävän materiaalin hallussapidon rangaistustasosta on myös tärkeä. On perusteltua arvioida, vastaako nykyinen sääntely riittävästi teon vakavuutta. Jos materiaali

sisältää erityisen raakaa lapseen kohdistuvaa väkivaltaa, on aiheellista tarkastella, tulisiko seuraamuksena olla mahdollista määrätä myös vankeusrangaistus. Lainsäädännön tulee olla johdonmukaista ja heijastaa tekojen todellista vakavuutta. Samalla on tärkeää, että sääntely on tarkkarajaista ja huomioi hyväksyttävät käyttötarkoitukset, kuten journalismin, tutkimuksen ja rikosten todistamisen. Esitys huomioi nämä näkökulmat asianmukaisesti.

Arvoisa rouva puhemies! Raa'an väkivallan leviämisellä on vaikutuksia myös laajemmin yhteiskuntaan. Erityisesti lapsille voi altistuminen väkivaltaiselle materiaalille aiheuttaa pelkoa ja ahdistusta ja haitata kehitystä jopa koko loppuelämän. Säätämällä teko rangaistavaksi voidaan vaikuttaa materiaalin kysyntään ja sitä kautta myös sen tuotantoon, mikä osaltaan ehkäisee vakavia rikoksia. Kokonaisuutena esitys vahvistaa lasten suojaa, parantaa rikosoikeudellisen järjestelmän toimivuutta ja vastaa muuttuneen toimintaympäristön haasteisiin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Keto-Huovinen.

19.10 **Pihla Keto-Huovinen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Verkossa leviää valtavia määriä lasten hyväksikäyttömateriaalia samoin kuin materiaalia, joissa lapsiin kohdistetaan vakavaa väkivaltaa. Näitä järkyttäviä rikoksia koskeva lainsäädäntömme ei ole pysynyt tietotekniikan kehittymisen perässä. Siksi on tärkeää, että lainsäädäntötyö, jolla kriminalisoidaan väkivaltaa esittävän kuvamateriaalin hallussapito ja lisätään rikoslakiin törkeä tekomuoto lasta seksuaalisesti esittävän materiaalin eli niin sanotun CAM-materiaalin hallussapidolle etenee täällä eduskunnassa.

Teimme edustaja Kilven kanssa jo vuonna 2020 yhdessä tätä asiaa koskevan lakialoitteen, jotta lainsäädäntö Suomessa vastaisi paremmin ympäröivää maailmaa ja tätä aikaa. Lakialoitteen allekirjoitti tuolloin yli 100 kansanedustajaa, mikä osoittaa, kuinka tärkeästä asiasta on kysymys. Olenkin iloinen siitä, että lakialoitteessamme tarkoitetut muutokset nyt toteutuvat. Kiitos ministerille siitä, että on vienyt tätä tärkeää asiaa eteenpäin.

Arvoisa rouva puhemies! Asiantuntijakuulemisissa on noussut kuitenkin esille se, että mahdollisuus tuomita väkivaltakuvauksen hallussapidosta pelkkä sakkorangaistus johtaa tilanteeseen, jossa lasta koskevan väkivaltakuvauksen ja lasta seksuaalisesti esittävän kuvauksen rangaistussäännökset eivät ole yhdenmukaiset. Lasta koskevan väkivaltakuvauksen hallussapito, joka raaimmillaan voi tarkoittaa lapsen surmaamista, olisi lievemmin rangaistava teko kuin lasta koskevan seksuaalisen kuvamateriaalin hallussapito, jonka rangaistusasteikko ulottuu kahteen vuoteen vankeutta. Kysymys on kuitenkin näissä molemmissa tapauksissa materiaalista, jota käytetään seksuaalisen tyydytyksen ja vaihdannan välineenä kansainvälisissä rikollisringeissä.

Erityisen raakaan lapseen kohdistunutta väkivaltaa sisältävän materiaalin hallussapito näyttäytyy nyt esityksessä kuitenkin vähemmän vakavana. Lisäksi rangaistusasteikko johtaa siihen, että väkivaltakuvauksen hallussapitoa koskeva rikos vanhenee kahdessa vuodessa, kun taas lasta seksuaalisesti esittävän materiaalin hallussapito vanhenee viidessä vuodessa. Tällöin samassa tarkoituksessa hallussa pidetyn materiaalin osalta osasta syyttäjä voisi nostaa syytteen ja osasta ei, jos teko on vanhentunut aiemmin kuin toinen. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista.

Arvoisa rouva puhemies! Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa on kiinnitetty huomiota myös siihen, että hallussapitoa koskevat rikokset ovat pääosin piilorikollisuutta, ja niistä

saatava näyttö perustuu pääosin epäiltyjen laitteilta tehtyihin löydöksiin. Ehdotettu rangaistustaso ei mahdollista rikoksen ilmitulon ja selvittämisen kannalta tarpeellisten pakkokeinojen, kuten laite-etsinnän tai kotietsinnän, käyttöä. Nämä ovat kuitenkin pakkokeinoja, jotka tehostaisivat puuttumista tällaiseen rikolliseen toimintaan. Selvää on se, ettei pakkokeinon käyttö voi olla kriminalisoinnin lähtökohtana, mutta ilman näiden käytön mahdollisuutta on asiantuntijoiden mukaan lähes mahdotonta selvittää tai tutkia kyseisiä rikoksia, jolloin pykälä on niin sanotusti paperitiikeri, mikä tuli asiantuntijakuulemisissa esille.

Syyt, miksi tästä huolimatta hallituksen esitys tulee mielestäni nyt edellä mainituista ongelmista huolimatta hyväksyä, on se, että ensinnäkin lasta seksuaalisesti esittävän kuvan osalta säädetään törkeä tekomuoto, ja toiseksi raa'an väkivaltamateriaalin hallussapidon kriminalisoinnin myötä kuitenkin menettämisseuraamus koskee myös väkivaltakuvauksen hallussapitoa, mikä siis tarkoittaa sitä, että poliisi voi takavarikoida ja hävittää tällaisen raa'an väkivaltamateriaalin, eikä joudu palauttamaan sitä, kuten aiemmin, tekijälle, kun teko ei ollut lainkaan rangaistava.

Arvoisa rouva puhemies! Lakivaliokunnan mietintöön on lisätty lausumaehdotus, jossa eduskunta edellyttää, että hallitus arvioi, tuleeko lapsiin kohdistuvaa raakaa väkivaltaa esittävän materiaalin hallussapidon osalta säätää itsenäinen rangaistussäännös ja sen osalta säätää mahdolliseksi seuraamukseksi vankeusrangaistus. Omasta mielestäni on vaikea perustella, miksi lapseen kohdistuvaa äärimmäistä väkivaltaa esittävän materiaalin hallussapidosta voidaan selvitä sakolla, kun samaan aikaan seksuaalista hyväksikäyttöä esittävän materiaalin hallussapidosta voidaan tuomita vankeutta. On mielestäni perusteltua kysyä, heijastaako pelkkä sakkorangaistus teon vakavuutta.

Jos havaitsemme lainsäädännössä epäsuhdan, se pitää korjata. Siksi pidän tärkeänä, että eduskunta hyväksyy valiokunnan lausumaehdotuksen ja että hallitus ryhtyy viivytyksettä arvioimaan sääntelyn riittävyyttä. Kyse on ennen kaikkea siitä, että lainsäädäntömme vastaa tekojen vakavuutta ja asettaa lapsen oikeudet etusijalle.

Kyseessä on uudistus, jolla pyritään suojelemaan lapsia sekä väkivaltaisilta teoilta että niiden näkemiseltä verkossa, ja tarjotaan lainsäädännön osalta kaikki tarvittavat työkalut niille viranomaisille, jotka työkseen joutuvat olemaan tekemisissä tämänkaltaisten hirvittävien rikosten kanssa. Meidän velvollisuutemme täällä on varmistaa, ettei yksikään sääntelyn epäjohdonmukaisuus heikennä lasten suojaa, vaikeuta viranomaisten työtä eikä anna virheellistä kuvaa rikosten vakavuudesta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Immonen.

19.16 **Tomi Immonen ps:** Arvoisa puhemies! Lehtien otsikoiden nopealla selailulla voi jokainen löytää seuraavanlaisia otsikoita: ”Tamperelaisyläkoulussa tehtiin pahoinpitely, jota moni kuvasi videolle”, ”Teinijoukko hakkasi miehen verille vain muutaman oluen vuoksi — Raaka pahoinpitely kuvattiin ja julkaistiin somessa”, ”14-vuotias nuori poika pahoinpideltiin Turussa, tapauksesta kuvattu video leviää sosiaalisessa mediassa”, ”Poliisi epäilee: Nuoret pahoinpitelivät miehen rappukäytävässä, ja teko kuvattiin videolle”.

Netistä on löydettävissä nyt monenlaista väkivaltaa. Yksi sen muodoista on nöyryytysväkivalta. Nöyryytysväkivalta ei ole valitettavasti uusi ilmiö nyt Suomessa, mutta syitä ilmiön kasvuun voi löytää niin sosiaalisen median yleistymisestä kuin suuremmissa kaupungeissa tapahtuneesta väestönpohjan muutoksesta. Sosiaalisessa mediassa vastaan tulevissa pahoinpitelyvideoissa toistuu liian usein kuitenkin kaava: turhan usein tekijä on maahan-

muuttajataustainen ja uhri samanikäinen suomalaisnuori. Elämme siis aikaa, jossa nuoriltamme viedään kengätkin jalasta ja teot kuvataan nöyryyttäen sosiaaliseen mediaan. Tässä todellisuudessa elämme nyt.

Tässä esityksessä ehdotetaan, että väkivaltaa esittävän kuvamateriaalin hallussapito säädetään rangaistavaksi. Näin jokainen tekoon syyllistynyt joutuu vastuuseen: niin itse pahoinpitelijä, teon kuvaaja kuin materiaalin levittäjäkin. Sivullisia ei enää ole. Tämä lainsäädännön muutos tukee hallituksen tällä kaudella jo aiemmin tekemiä esityksiä torjua ja ennaltaehkäistä erityisesti nuorisorikollisuutta. Rikoksen koventamisperusteisiin on lisätty rikoksen tekeminen osana rikollisjoukkoa ja teräaseen kantaminen julkisella paikalla, ja tänään on jo aiemmin käsitelty nuorisorangaistuksen laajempaa hyödyntämistä. Nämä kaikki ovat konkreettisia keinoja, joilla hallitus puuttuu kaduillamme tapahtuvaan väkivaltarikollisuuteen. Joskus vanhempien ote lapsista on lipsunut. Tällä esityksellä annetaan yhteiskunnalle ja siten viranomaisille enemmän työkaluja pitää huolta suomalaisista nuorista ja puuttua paremmin myös rikoksiin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kilpi.

19.19 **Marko Kilpi kok:** Arvoisa rouva puhemies! Tässähän ihan vuodet vilisevät silmissä, kun tätä asiaa lähtee kelaamaan mielessään taaksepäin. On nimittäin kohta jo kuusi vuotta siitä, kun edustaja Pihla Keto-Huovisen kanssa jätimme lakialoitteen tästä asiasta eduskuntaan edellisen hallituksen aikaan. Sillä aloitteella oli itse asiassa yli sata allekirjoittajaa, mikä oli aika selkeä osoitus siitä, että tällaiselle lainsäädännölle on todellakin tarvetta ja sitä haluttaisiin edistää, mutta silloin se ei edennyt siitä sen pitemmälle, mutta nyt se etenee. Tämä on siinäkin mielessä hyvä hetki, vaikka aihe on ikävä. Hallitusohjelman mukaisestihan tämä etenee nyt sitten ihan lainsäädäntöön asti, ja kysymys on väkivaltaisen materiaalin hallussapidon kriminalisoinnista ja myöskin niin sanotun CAM-materiaalin elikkä lasta seksuaalisesti esittävän kuvamateriaalin hallussapidon törkeästä muodosta.

Ensinnäkin on ymmärrettävä, mikä merkitys tällaisella erittäin väkivaltaisella materiaalilla on, jossa uhreina ja kohteina ovat lapset, jopa pienet vauvat, ja pahimmillaan se voi olla sitä, että siinä jopa tapahtuu henkirikoksia. Tämä on äärimmäisen vakavaa ja törkeää materiaalia, siis vahingoittavaa materiaalia, ja pelkästään sen näkeminen on vahingoittavaa ja vaurioittavaa, ja tämmöinen materiaali olennaisesti liittyy taas siihen CAM-materiaalin käyttöön. Aina käytännössä kun viranomaiset, poliisi, löytävät lasta seksuaalisesti esittävää kuvamateriaalia, niin sieltä löytyy myös tätä hyvin vakavaa väkivaltaa kuvaavaa materiaalia.

Ne liittyvät erittäin olennaisesti yhteen, ja siitähän itse asiassa koko tämä aloitekin on alun perin lähtenyt, että kun tätä materiaalia on löydetty kotietsinnöillä / vastaavissa tilanteissa, niin sille väkivaltaiselle materiaalille ei ole voitu tehdä mitään. Se on pitänyt luovuttaa takaisin tekijöille. Siinäkin on tietynlainen ongelma ja aukko lainsäädännössä ollut, suorastaan niin sanotusti nolo tilanne. Kun tämä yhteys on pystytty osoittamaan, että nämä liittyvät toisiinsa, niin on suorastaan luonnollista, että se myöskin kriminalisoidaan ja siitä tulee rangaistava rikos. Miksi ne sitten liittyvät yhteen, niin yksi syy on se, että se on vaihdannan väline, elikkä sillä käydään kauppaa. Se on valuuttaa, millä sitten tuolla anonyymiverkoissa käydään näistä materiaaleista kauppaa. Siinäkin mielessä, kun tämä nyt tulee rangaistavaksi rikokseksi, pyritään myös puuttumaan siihen, että myöskin tämmöiseen

vaihdannan välineenä käytettävään materiaaliin viranomaiset ja yhteiskunta pääsisivät sitten väliin.

Tämä on hyvin merkittäväkin asia, vaikka vielä sinne muutamia valuvikojakin jäi lainsäädäntöön, muun muassa rangaistusasteikon osalta ja sekin, että tähän nyt otettiin mukaan myöskin eläimiä kuvaavat teot. Siitä ei niinkään selkeästi ole näyttöä, että näissä tilanteissa niitä eläimiä kuvaavia materiaaleja olisi ollut. Kyllä ne tahtovat olla käytännössä lapsia, mitä niissä väkivaltamateriaaleissa on silloin kun ne ovat tuon CAM-materiaalin mukana.

Tässä kohtaa haluaisin esittää ison ison kiitoksen edustaja Pihla Keto-Huoviselle erittäin hyvästä yhteistyöstä tärkeän asian kanssa, mutta samalla myös haluaisin kiittää keskusrikospoliisia, koska sieltä suunnasta ja niistä keskusteluista, joita sinne suuntaan on käyty, tämä alun pitäen on lähtenyt ja se tarve on tullut selkeämmin sieltä esille, että meillä on lainsäädännössä selkeä aukko hyvin vakavassa asiassa. Ja erityisesti haluaisin kiittää rikoskonstaapeli Mikko Veijalaista, jonka kanssa käydyissä keskusteluissa tämä asia on noussut esille, ja sitä kautta nyt olemme tässä tilanteessa. — Oikein paljon kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sillanpää.

19.24 **Pia Sillanpää ps:** Arvoisa puhemies! Hallitus aikoo muuttaa rikoslakia ennen kaikkea siksi, että voimme entistä paremmin suojella lapsia. Tässä esityksessä on kyse raakaa väkivaltaa esittävän kuvamateriaalin hallussapidon kriminalisoinnista sekä siitä, että lapsipornon hallussapidosta säädettäisiin erikseen vielä törkeä tekomuoto, jota ei tällä hetkellä ole.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys on hyvin ajankohtainen, sillä tiedämme hyvin, että netin ja somen välityksellä levitetään vakavaa ja erityisesti lapsille haitallista sisältöä. Jo tälläkin hetkellä väkivaltavideoiden levittäminen on rangaistavaa, mutta niiden hallussapito ei aikaisemmin sitä ole ollut. Samalla tiedämme kaikki sen, että netissä leviää kuvia ja videoita, joissa esitetään äärimmäistä ja suorastaan sairasta väkivaltaa ihmisiä ja eläimiä kohtaan. On olemassa materiaalia, jossa kuvataan oikeita teloituksia, kidutusta ja raakaa pahoinpitelyä. Joissakin tapauksissa näitä väkivallantekoja tehdään nimenomaan siksi, että ne voidaan kuvata ja levittää eteenpäin. Sen lisäksi, ettei kenenkään tulisi ikinä kohdata tämänkaltaista väkivaltaa, sellaista ei pitäisi kuvata, jotta sen saisi kaikkien nähtäville. Erityisen vahingollista tämänkaltainen materiaali on lapsille, sillä se voi häiritä lapsen kehitystä ja turvallisuudentunnetta. Vaikutukset eivät siis ole mitään pieniä.

Arvoisa puhemies! Haluan myös täsmentää, että tässä esityksessä raa'alla ja vakavalla väkivallalla tarkoitetaan nimenomaan oikeaa, tosielämässä tapahtuvaa poikkeuksellisen julmaa väkivaltaa. Tähän eivät sisälly leffateattereiden kauhuelokuvat tai muut vastaavat taiteelliset teokset. Sekään ei ole rangaistavaa, jos materiaalin hallussapito on välttämätöntä esimerkiksi rikoksen todistamisen yhteydessä tai yhteiskunnallisesti merkittävässä tarkoituksessa, kuten esimerkiksi silloin, kun halutaan dokumentoida sotarikoksia. Esityksen sisältö on siis hyvin tarkkaan rajattu, se, mitä se koskee.

Lakivaliokunta on myös pohtinut, pitäisikö lapsiin kohdistuvaa raakaa väkivaltaa esittävän materiaalin hallussapidosta säätää oma erillinen rangaistussäännös, jonka seurauksena voisi olla myös vankeutta. Tämä on kuitenkin jätetty lausumassa hallituksen arvioitavaksi. Lakia täytyy kuitenkin kehittää edelleen, jos siihen todetaan tarve.

Arvoisa puhemies! Tämän esityksen toinen muutos koskee lapsipornon hallussapidon törkeää tekomuotoa. Tähän asti lapsipornon hallussapidosta ei ole ollut erillistä törkeää tekomuotoa. Tämän esityksen myötä sellainen säädetään vihdoin. Käytännössä tämä tarkoittaa ankarampia rangaistuksia kaikkein pahimmissa tapauksissa, esimerkiksi silloin, kun kuvissa tai videoissa esiintyy hyvin nuoria lapsia, lapsiin kohdistuu väkivaltaa tai erityisen nöyryyttävää kohtelua.

EU:ssa minimienimmäisrangaistus tämänkaltaisista teoista on yksi vuosi. Tässä esityksessä enimmäisrangaistus törkeästä tekomuodosta olisi neljä vuotta vankeutta. Me perussuomalaiset pidämme lapsiin kohdistuvaa seksuaalista hyväksikäyttöä ja lapsipornon hallussapitoa vakavina rikoksina, ja siksi rangaistustenkin täytyy olla sen mukaisia. Pedofiilit kuuluvat linnaan eivätkä saalistamaan lapsia kaduille tai nettiin.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys antaa viranomaisille paljon tehokkaampia keinoja puuttua kuin mitä nykytilanteessa on mahdollista. Sen avulla voidaan vaikuttaa myös materiaalin kysyntään, tarjontaan ja saatavuuteen. Kun kysyntää vähennetään ja rangaistukset ovat kovempia, vaikutetaan myös siihen, ettei uusia lapsia joutuisi rikosten kohteeksi kuviin ja videoihin.

Digitalisaatio on tehnyt haitallisen ja myös rikollisen materiaalin levittämisestä ja hankkimisesta entistä helpompaa. Ennen nettiä ja sosiaalista mediaa asiat olivat toisin. Siksi lainsäädännön on pysyttävä mukana tässä kehityksessä.

Arvoisa puhemies! On sinänsä surullista, että joudumme laatimaan tämänkaltaisia lakeja. Täydellisessä maailmassa meidän ei tarvitsisi pelätä tämänkaltaisten asioiden puolesta. Tällä hetkellä voimme kuitenkin tehdä lainsäädännön avulla kaiken, jotta suojelemme lapsia haitalliselta materiaalilta ja estämme heitä joutumasta rikosten uhreiksi. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elomaa.

19.29 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Täällä salissa on edustajia, jotka ovat käyttäneet todella loistavia puheenvuoroja tästä tärkeästä aiheesta. Raakaa väkivaltaa esittävien kuvien levittäminen on aivan käsittämätöntä. Me käsittelemme nyt todella tärkeää hallituksen esitystä.

Rikoslakia ollaan muuttamassa kireämmäksi — hyvä. Lapsiahan pitäisi suojella, ja sen takia rikoslain on oltava tiukka ja kattava myös tässä asiassa. Väkivalta ihmistä kohtaan on tuomittavaa, väkivalta eläintä kohtaan on tuomittavaa. Mihin tarvitaan karmeaa kuvamateriaalia väkivallasta? Lasten takia tämä lakimuutos on erityisen tärkeä.

Samalla kiitän oikeusministeri Leena Merta ja myös lakivaliokunnan puheenjohtaja Juho Eerolaa, jotka ovat ottaneet tärkeäksi asiaksi myös tämän eläinten kohdalla olevan raa'an kuvamateriaalin. On todella tärkeää, että lapsetkaan eivät näe tällaista kuvamateriaalia, eikä se ole kenenkään kohdalla hyvä eikä oikein. Se vääristää asioita.

Kuten edellä totesin, meidän täytyy suojella lapsia, ja meidän täytyy suojella myös eläimiä. Toivottavasti tämä tiukka rikoslaki nyt menee läpi ja hyväksytään tässä asiassa. Tämä on tärkeää. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kilpi.

19.31 **Marko Kilpi kok:** Arvoisa rouva puhemies! Otin vielä puheenvuoron tähän liittyen kommentoidakseni vielä sitä tietynlaista lisää, mitä tässä esityksessä on matkan varrella

valiokuntakäsittelyssä tullut. Alkuperäinen lakialoite, mikä edustaja Pihla Keto-Huovisen kanssa tehtiin, ei sisällyttänyt eläimiä siihen, vaan kysymys oli lapsiin kohdistuvasta raa'asta väkivaltamateriaalista. On aivan selvä asia, että eläimiinkin liittyvä väkivaltamateriaali on äärimmäisen tuomittavaa ja siihenkin on puututtava, mutta mielestäni ne on kuitenkin pidettävä erillään toisistaan, vaikka kummatkin ovat äärimmäisen vakavia asioita.

Nythän tässä seurauksena on se, että tämän raa'an väkivaltamateriaalin rangaistuksena on sakkorangaistus, ja se rajoittaa huomattavalla tavalla poliisin ja viranomaisen toimivaltuuksia, millä tavalla pystytään menemään esimerkiksi etsinnöille ja millä tavalla voidaan käyttää pakkokeinoja. Tämä ei ole sillä tavalla tarkoituksenmukaista, kun ajatellaan taas koko prosessia, eli jos se alkuperäinen ajattelu, mikä tässä aloitteessa oli, oli se, että kun poliisi kohtaa raakaa väkivaltamateriaalia, lapsiin kohdistuvaa raakaa väkivaltamateriaalia, niin se saa siitä toimivaltuuksia sitten tehdä lisäetsintöjä, jolloinka hyvin usein löytyy sitä CAM-materiaalia, child abuse -materiaalia. Se olisi ollut taas sitten siinä äärimmäisen tärkeää, ja se yhtenä johtoajatuksenakin oli tässä.

No, mediassa myös nähdään sellaista materiaalia — siis ei puhuta pelkästään jostain sosiaalisesta mediasta, vaan perinteisessäkin mediassa, hyvin usein saattaa olla jopa uutisissa — joka sisältää eläimiin kohdistuvaa väkivaltaa. Kohtasin tämmöisen viimeksi tällä viikolla — ihan kotimaista materiaalia, tuore tapaus — jossa varoituksena oli, että ei herkille katsojille eikä herkille lukijoille, ja siinä oli videomateriaalia, jossa koiraa pahoinpideltiin. Siinä nyt sitten heräsi ajatus, että missä kohtaa sitten menee se, onko se raakaa väkivaltaa vai mitä se oikein on. Kun nyt sitten jopa tämmöinen perinteinen mediakin levittää sellaista materiaalia, niin se materiaali on aika äkkiä aika monen hallussa. On hyvin mielenkiintoista nähdä, miten nyt tämä vaikuttaa siihen ja tuleeko nyt sitten tutkintoja ja tuleeko rikosilmoituksia sitten sellaisista tilanteista, jotka on mielletty perinteiseksi uutisoinniksi ja sananvapaudeksi.

Olen tyytyväinen siihen, että valiokunta on lisännyt tuon seurantalausuman, jossa sitten katsotaan, onko tarpeen tähän säätää ihan erillinen vankeusrangaistus, joka liittyisi nimenomaan siihen lapsiin liittyvään raakaan väkivaltamateriaaliin. Oma käsitykseni on, että kyllä tarvitaan ja näin siinä tulee myöskin käymään. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 61/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.